No. 266 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS- BLAD.

Donderdag November



FRANKRIJK.

PARIJS, den 4den November.

Men begint hier het er meer en meer voor te houden, dat het ministerie bij de aanstaande opening der kamers in eene moeijelijke gesteldheid zal gaan verkeeren. Niet alleen heeft hetzelve tegen zich al de dagbladen der oppositie, en dus ook de gedeputeerden van derzelver dien bladen, maar ziet het zich thans ook verpligt de lofspraak af te wijzen, hetzelve door het *Journal des Débats* gegeven, die dezer dagen de leden van het kabinet geluk wenschte, dat zij bij hunne komst aan de zaken van hunne vroegere gevoelens waren terug gekomen. De ministers hebben begrepen, dat zij eene dergelijke lofspraak niet konden aannemen, en doen ten gevolge artikels, zoo wel in het officiele als half-officiele organt, doen plaatsen, waarin zij zoeken te staven, dat zij er even ver van zijn, om het stelsel van het vorig ministerie voort te zetten, als de beginselen van de linkerzijde aan te nemen. Met de verandering in het binnenlandsch bestuur, had de staatkunde niet meer kunnen blijven hetgeen zij onder den heer *Molé* was; » en wanneer de zaak van het Oosten zal ter sprake komen, zegt het ministeriëel orgaan, dan zal het blijken, of de leden van het kabinet min of meer ijverig op de nationale waardigheid geweest zijn toen zij het bestuur in handen had, dan te voren. » Gelijk te denken was, heeft intusschen deze verklaring over het algemeen weinig voldaan, vooral niet aan de oppositie, die beweert, dat de fransche staatkunde zich tot heden zeer onbehendig in het Oosten gedragen heeft; daar men, naar zij had gewild, den Divan reeds ... of goedzeggen, om in de voorstellen van *Mehemed*-ali te bewilligen, en niet de onzekerheid had moeten vernieuwen van een europeesch congres. Het bovengezegd ministeriëel artikel strekt verder nog, om het meermalen gedaan verwijt af te weren, dat het kabinet in de zaken van het gouvernement den persoon des konings deed optreden. Ook deze verdediging vindt de oppositie zwak, en een nieuw bewijs daarin, dat de tegenwoordige ministers zich niet lang zullen kunnen staande houden.

— De generaal ... bevindt zich gevaarlijk ziek, zoo dat men voor zijn leven vreest.

— De plaatselijke staf der hoofdstad heeft dezer dagen nieuwe bevelen naar al de kasernen gezonden, voor de uitvoering van het plan door den maarschalk *Gérard* voorgesteld, om bij dreigende onlusten de troepen in een oogenblik tijds beschikbaar te hebben. Volgens dit plan hebben al de korpsen te Parijs in garnizoen, hunne vaste standplaatsen, en zouden zij binnen het half uur tijds in al de wijken der hoofdstad op de voornaamste punten zijn gestationeerd.

— Van de voor eenige dagen ontdekte geheime kruidfabrieken hoort men niets anders.

— Onder de nieuwe pairs, van wier benoeming nog altijd spraak is, zouden drie hoofdofficieren behooren, de generaal *Testa*, broeder van den minister, de generaals *Merlin* en de generaal *Cubières*.

— ... verzekert worden de toerustingen ter zee op de kooplieden ... op eene groote schaal, en zoo ... oorlogschip in de zeehavens ... zijn; de wachtingen zijn deels voor Buenos-Ayres, deels en vooral voor het Oosten bestemd. — De vice-admiraal *Baudin* begeeft zich binnen eenige dagen van hier naar Brest, om zich tegen den ... in te schepen.

— Aan de oostenrijksche ambassade was heden morgen het gerucht verbreid van den dood der aartshertogin *Marie Louise*.

— Men heeft hier heden brieven uit Alexandrie van den 8sten October ontvangen. In dezelve wordt in het geheel niet gesproken van de bevelen die de onderkoning aan zijn zoon *Ibrahim* zou gezonden hebben om voorwaarts te trekken; de geruchten daarvan schijnen geheel ongegrond. *Mehemed* toonde zich intusschen meer en meer ongeduldig over den langzamen loop der diplomatische onderhandelingen, hetgeen sommigen denken deed, dat hij welligt spoedig den een of anderen maatregel zou nemen om de zaak te beslissen.

— De berigten uit Madrid tot den 25sten October vermelden dat de debatten over het adres van antwoord in de kamer der gedeputeerden nog steeds met groote hevigheid voortduurden; de heeren *Olozaga*, *Caballero* en *Calatrava* onderscheidden zich bijzonder door hunne hevige aanvallen op het ministerie.

— Ter beurze van heden (4 *November*) waren genoteerd 5 pCt. 110,80; 3 pCt. 81,70; Nap. r. 103; Sp. Ardoin 28⅝; Passive 7¼; Rom. L. 103½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT den 3den November.

Te Berlijn is, ter gedachtenis van het gevierde eeuwfeest der invoering van de Hervormde Godsdienst, op den 2den November 1839, van stads wege een gedenkpenning geslagen. Aan de eene zijde daarvan ziet men de borstbeelden van den keurvorst *Joachim II* en van Z. M. den thans regerenden Koning. De keerzijde stelt de toediening van het H. Avondmaal voor, in het oogenblik der uitreiking van den beker, met het omschrift: «*Drinkt allen daaruit*» Matth. 26, vs. 27, en: «*Onderzoekt de Schriften, — die zijn die van mij getuigen.*» Joh. 5, vs. 39.

— Den 22sten is op het onverwacht te Rome aangekomen de hertog *van Bordeaux*, ten einde bij zijne moeder, de hertogin *van Berry*, een bezoek af te leggen. Alle legitimisten te Rome waren door deze komst verrast; zelfs het gevolg der hertogin had er niets te voren van vernomen.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van 16 October, door den Oostenrijksche *Beobachter* medegedeeld, had de fransche gezant, admiraal *Roussin*, den 9den dier maand zijn afscheids-gehoor bij den Sultan gehad. Bij die gelegenheid waren verscheiden ambtenaren van het gezantschap met de turksche ridderorde begiftigd. De fransche oorlogsstoomboot ..., waarmede admiraal *Roussin* naar Frankrijk zou terugkeeren, lag voor Konstantinopel.

Den 15den was in de tusschen de moskee van Sultan Bajasid en Lalek gelegen wijk een brand uitgebarsten, dien men na vier uren meester werd, en waardoor omstreeks 400 huizen in de asch gelegd waren. Door den Sultan was een besluit genomen, volgens hetwelk het voor eenigen tijd afgebrande gedeelte van Pera naar een nieuw plan herbouwd moet worden. De vroeger zoo naauwe straten moeten ruimer aangelegd en de huizen op bepaalde plaatsen door hooge brandmuren van elkander afgezonderd worden, waardoor men bij voorkomende gevallen de vlammen ligter hoopt meester te zullen worden.

De openbare gezondheidstoestand was te Konstantinopel bevredigend.

— Volgens bijzondere berigten van de *Augsburgsche Zeitung* uit Konstantinopel van den 16den ll., hadden de fransche en engelsche vlooten aan den ingang der Dardanellen, ten gevolge van het ongunstige saizoen, reeds schade bekomen, en waren uit dien hoofde besloten andere legplaatsen te bezoeken. De fransche vloot ... Beide vlooten zouden echter ... niet ver van de Dardanellen verwijderen, en ... nog aanzienlijke versterkingen verwachten.

Te Konstantinopel had zich weder het gerucht verbreid van eene voorwaartsche beweging van *Ibrahim*-pacha; ofschoon dit ongegrond was bevonden, had zulks echter aanleiding gegeven tot een grooten raad van den divan, om te beraadslagen over de in dat geval te nemen maatregelen.

De berigten uit Syrie te Konstantinopel ontvangen, luiden steeds dat er eene groote ontevredenheid en ellende is onder de bevolking.

ENGELAND.

LONDEN, den 4den November.

De fransche, russische en turksche gezanten hebben eergisteren op het bureau van de buitenlandsche zaken gearbeid, nadat lord *Pal*-

[Pal]*merston* gisteren avond eene conferentie met den eersten minister lord *Melbourne* had gehouden.

— Donderdag ll. heeft te Windsor de groote wapenschouwing over de troepen, die wegens het ongunstige weder tot zoolang uitgesteld was, plaats gehad. De Koningin en Prins *Albert* van Saxen-Coburg woonden dezelve te paard bij. — De erfprins van Saxen-Coburg bevindt zich sedert eenige dagen ongesteld.

— Bij besluit der Koningin, is de kolonel *John Hare* tot luitenant-gouverneur van het oostelijk gedeelte der Kaap-kolonie benoemd.

Ten gevolge der nieuwe verkiezingen van parlementsleden, vleijen zich de conservatien, dat hunne partij in de aanstaande zitting eene beduidende meerderheid hebben zal.

— Het beroemd engelsch stoomschip *the British Queen* is, naar men verzekerd, door den Keizer van Rusland, voor de som van honderd en vijftig duizend ponden sterling aangekocht.

— De nader ontvangen depêches uit Oostindie bevestigen volkomen de vroeger uit Frankrijk aangebragte tijdingen, wegens de belangrijke overwinning door de engelsche troepen in Afghanistan behaald.

— Volgens alhier uit Alexandrie ontvangen berigt, heeft de engelsche consul-generaal *Waghorn* den 7den der vorige maand een brief uitgevaardigd, in welken hij de kamers van koophandel in de britsche kolonien waarschuwt, dat de gemeenschap met Oostindie langs Egypte hoogst waarschijnlijk zal worden gestremd, zoo de vier mogendheden tot eene blokkade der haven van Alexandrie mogten besluiten.

Eergisteren waren genoteerd de 3 pCt. gec. 90 drie achtste; Ned. 2½ pCt. 51½; dito 5 pCt. 92½; Spanje 28⅝; Portugal 22½; Braz. 73.

BELGIE.

BRUSSEL, den 5den November.

Het *Journal de la Belgique* vermeldt insgelijks als zeker, de scheiding der beide ministerien van binnen- en buitenlandsche zaken, en zegt dat de heer *de Muelenaere* vermoedelijk, met het bestuur zal komen. Luidens andere berigten zou thans ook de graaf *de Merode*, die tijdens de aanneming der 24 artikelen, vermeende, uit hoofde van zijne bijzondere gevoelens, niet langer in het bestuur te kunnen blijven, zich weder moeite geven, om op nieuw aan de zaken te komen.

L'Emancipation zegt uit eene goede bron te hebben vernomen, dat er, op het ministerie van finantien een raad is ingesteld, aan welke het onderzoek is opgedragen van de vraagstukken, die de liquidatie met het Nederlandsch gouvernement in den weg staan.

— De echtgenoote van den Nederlandschen gezant, den heer *Falck*, is eergisteren avond bij de koningin der Belgen ontvangen geworden.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 6den November.

De *Staats-Courant* houdt een besluit van den 28sten October 1839, houdende vergunning aan *A. J. ten Hagen, Jzn.* om in een door hem uit te geven werk, zekere besluiten uit het *Staatsblad* over te nemen.

Voorts een besluit van den 29sten October 1839, omtrent het in werking brengen van eene conclusie der centrale commissie voor de Rijnvaart te Mentz, aangaande het regt waarvan de stoombooten, voor den vervoer van reizigers en van hunne bagadje, kunnen ontslagen worden, welk regt bepaald is tot een bedrag gelijk staande met vijftien percents tegen het volle regt, voor elke reis en aan elk kantoor, terwijl onverminderd het regt, dat van het goederen-transport, den vervoer van rijtuigen en dergelijken, geheven wordt. De minister van finantien, gemagtigd om zonder verwijl op de heffing van het bedoelde regt aan de Nederlandsche kantoren der Rijnvaart orde te stellen.

De afdelingen van de tweede Kamer der Staten Generaal houden zich bij voortduring bezig met het onderzoek der bij de kamer aanhangige financiele ontwerpen. Bij derzelver overwegingen, zegt men, worden door de leden, dikwerf de geheime mededeelingen geraadpleegd door den minister van de kolonien onlangs aan de kamer gedaan, betrekkelijk den staat der geldmiddelen van de overzeesche bezittingen.

Naar men verneemt is reeds in onderscheidene afdelingen het onderzoek afgeloopen over de begrootingswetten, terwijl deze zich thans bezig houden met de raadplegingen over het ontwerp houdende eene geldleening van 56 milioenen op de Oost.

Er wordt voorts ook gesproken van eene in den loop dezer week nog te houden zitting der Kamer, waarin een aan de Kamers aangeboden ontwerp van wet, van wege Z. M. zou inkomen.

Ook verzekert men dat de verkiezing van kandidaten voor de openstaande betrekking van lid van de algemeene rekenkamer, eerlang zal plaats hebben. Reeds is de officiele lijst der personen, die gesollicieerd hebben, om bij de te doene keuze in aanmerking te komen, van wege de Kamer, gedrukt.

— Het ontwerp van wet, houdende aanwijzing der gevallen waarin de certifikaten van voldoening aan de nationale militie niet meer zullen worden gevorderd, heeft, als beginsel, de goedkeuring van de meeste leden der Tweede Kamer weggedragen. Men achtte die bepaling algemeen nuttig; zij werd in het belang van Rijks handel en zeevaart zelfs gebiedend noodzakelijk gekeurd: de ondervinding had toch geleerd, dat manschappen die, tijdens hunne dienstpligtigheid afwezig zijnde, door achteloosheid van ouders of naastbestaanden, niet voor de militie zijn ingeschreven, bij hunne terugkomst, uit vrees van bij eene hermonstering ontdekt te zullen worden, de voorkeur geven aan het varen onder eene vreemde vlag, waardoor het getal zeevarenden in ons Vaderland, ten nadeele van 's Rijks marine en van den zeehandel vermindert. Daarom wenschten zelfs eenige leden den bij het ontwerp bepaalden ouderdom van 40 jaren op 30 te brengen, vermits de zeevarenden eens den ouderdom van 40 jaren bereikt hebbende, voor hun beroep minder geschikt zijn, en zij, die eens tot dien leeftijd op vreemde schepen hebben gediend, minder verlangen in het Vaderland terug te keeren. Men meent ook, dat de bepaling van den 30jarigen ouderdom juist overeen komt met de beginselen der wet op de nationale militie.

Terwijl dit ontwerp alzoo, over het algemeen, veel bijval gevonden heeft, was dit niet het geval met dat, houdende bepaling van den duur der verantwoordelijkheid van de bewaarders der hypotheken en het kadaster en der scheepsbewijzen en magtiging tot vaststelling van een tarief van derzelver salarissen. Deze voordragt heeft zelfs verscheiden leden tot zulke ernstige bedenkingen aanleiding gegeven, dat zij zich bezwaarlijk daarmede, zoo als zij is voorgesteld, zouden kunnen vereenigen.

— Laatstleden Zaturdag heeft Z. K. H. de Prins Veldmaarschalk met Hoogstdeszelfs twee oudste Zonen, de *Willem-Kazerne* te 's Hage bezigtigd. Na alles in oogenschouw genomen en zijne tevredenheid over de orde en netheid betuigd te hebben, heeft Z. K. H. bevolen voor Hoogstdeszelfs rekening eene buitengewone uitdeeling van wijn, bier en vleesch aan de onder-officieren en manschappen in de kazerne gelegerd, te doen.

— Heden avond is er danspartij bij HH. KK. HH. den Erfprins en de Erfprinses *van Oranje*.

— Maandag ll. is Z. K. H. de regerende groothertog van *Saksen-Weimar-Eisenach* te 's Hage aangekomen, en heeft zijn intrek genomen bij hoogstdeszelfs broeder, den hertog *Bernhard van Saksen-Weimar*. Heden morgen heeft Z. K. H. een bezoek bij Z. M. den Koning afgelegd, dezen middag is er, ter eere van Z. K. H., gala-diner ten hove.

— De *Utrechtsche Courant* zegt gemagtigd te zijn om, als aan waarheid ontbloot, het door de meeste bladen gegeven berigt tegen te spreken, dat HH. curatoren der Utrechtsche hoogeschool een nieuw tweetal hadden [illegible], ter vervulling der vacature door het overlijden van den hoogleeraar *van Heusde* ontstaan.

— Zijne Majesteit heeft bepaald, dat voortaan het toezigt over de vrouwelijke gevangenen, zoo veel mogelijk, zal worden opgedragen aan vrouwen, onder den naam van bewaarsters, op welke, ten opzigte van hare bezoldiging en verdere voordeelen, de verstrekking van kleedingstukken uitgezonderd, de bepaling omtrent de bewaarders der 2de klasse in de strafgevangenissen van toepassing wezen zullen.

— Aan de respective heeren Gouverneurs is bij ministeriele aanschrijving te kennen gegeven, dat de Minister er bezwaar in vindt, dat voortaan niet als belastbare staldienst worde aangemerkt de dienst in betrekking tot paarden van [illegible], buiten de gunstige bepalingen verkeerende van artikel [illegible], der wet op het personeel, doch welke paarden vallen in den term van artikel 20, § 4, 5, mits zij, die paarden houden, wezentlijk behooren tot den boerenstand.

— Morgen avond zal in den koninklijken franschen schouwburg te 's Hage voor de eerste maal worden opgevoerd de opera *Norma*, van *Bellini*, door den heer *E. Monnier* in fransche verzen uit het Italiaansch overgebragt.

— Te St. Jansland, onder de gemeente Oosterland, op het eiland Duiveland, is woonachtig *Neeltje Marinusse*, weduwe *Nieboer*, die op den 1sten dezer haar 100ste jaar heeft bereikt; zij is volkomen gezond en in het bezit van al hare zintuigen.

Letterkundige en Wetenschappelijke Mededeelingen.

AFRIKA. — Naar men verneemt, is het den beroemden Duitschen oudheidkundigen HONEGGER, gelukt, te *Tunis*, voor den prins VAN FURSTEMBERG, eene rijke en volledige verzameling bijeen te brengen van Carthaagsche, Romeinsche en Vandaalsche munten. Gedurende zes jaren heeft hij zich met nasporingen daaromtrent bezig gehouden, en is er in geslaagd eene nagenoeg ongebroken reeks van munten der drie groote tijdperken van *Carthago* te verzamelen, als: van de stichting der Tyrische Kolonie tot den tijd van CAESAR; van CAESAR en AUGUSTUS tot den tijd van GENSERIC; en van GENSE[RIC]

ric tot de verwoesting door Hassan en de Saracenen in 696. De meesten zijn van goud, zilver en koper; velen zijn eenig in hunne soort, en geen hunner is in het voortreffelijk werk over de numismatiek van Mionnet beschreven. Zij zijn van groote waarde, daar de opschriften in verband met andere Punische en Romeinsche inscriptiën, welke de heer Honegger bezit, de meeste authentieke bescheiden voor de geschiedenis van *Carthago* opleveren. De verzameling is gereed, om naar *Europa* verzonden te worden.

Engeland. — Omtrent de negende jaarlijksche bijeenkomst van britsche geleerden en natuurkundigen, die dit jaar te *Birmingham* in de laatste week van Augustus gehouden werd, zien wij ons thans in staat, kortelijk het volgende mede te deelen. Ongemeen talrijk was ook wederom de vereeniging van dit jaar, zoodat het getal van 800 leden, die maandag den 25sten waren opgekomen, achtervolgelijk tot 1500 steeg. Het voorzitterschap werd door den heer Vernon-Harcourt vervuld; de hertog van Northampton en de graaf van Dartmouth waren vice-presidenten. De heer Yates, bragt het eerst verslag uit over het geldelijk vermogen van het genootschap, dat thans 5500 p. st. bedroeg, terwijl op voorstel van den hoogleeraar Philips, op verschillende gronden, voorgeslagen en goedgevonden werd, om behalve de tegenwoordige jaarlijksche contributie der leden van 1 p. st., voor het verkrijgen van het lidmaatschap eene dergelijke som te bepalen, alsmede dat ieder lid 5 ponden betalen moet voor het regt op een exemplaar van de verhandelingen des genootschaps. De daarstelling van eene afzonderlijke afdeeling voor den landbouw, waartoe in de bijeenkomst van het vorig jaar te *Newcastle* den voorslag werd gedaan, kwam niet tot stand. In de zitting van Maandag den 25sten werden de afzonderlijke afdeelingen gevormd en met derzelver werkzaamheden een aanvang gemaakt. De uitstekendste mannen werden tot presidenten en vice-presidenten gekozen. Zoo was de hoogleeraar Whewell president in de afdeeling wis- en natuurkunde, in de afdeeling scheikunde en mineralogie de hoogleeraar Graham, in die voor geologie en geographie waren de hoogleeraars Buckland en de heer Greenough presidenten; de afdeeling zoölogie en botanie werd door den hoogleeraar Owen, die voor geneeskunde door Dr. Yelloly, die voor statistiek door den heer Hallam en die voor werktuigkunde door Professor Willes uit *Cambridge* gepresideerd. De eerste algemeene zitting had in de prachtige zaal van het stadhuis plaats, zij werd gedurende de volgende dagen verder voortgezet. Des donderdags werd een prachtig feest gegeven, hetwelk 300 personen bijwoonden. De markies van Northampton nam het presidentschap waar, en was hier, gelijk vroeger in *Bristol*, de ziel van het genootschap, zoowel bij de leiding der wetenschappelijke aangelegenheden, als bij de feestelijke bijeenkomsten na de zittingen. Op zaturdag den 30sten, werd de laatste algemeene zitting gehouden en verslagen gelezen over de nieuwe ontvangsten en uitgaven, over nieuwe voorslagen tot wetenschappelijke ondernemingen, en het verleenen van middelen tot ondersteuning en aanmoediging van den wetenschappelijken en technischen arbeid van bijzondere personen. De middelen van het genootschap bestonden thans uit ruim 6900 p. st. Door het comité van aanbeveling waren niet minder dan 2888 p. st. tot ondersteuning van wetenschappelijken arbeid bewilligd, waaromtrent echter, even als vroeger, de eenigzins ongelijke verdeeling te berispen viel; aan de afdeeling wis- en natuurkunde, onder anderen, waren alleen ruim 1800 p. st. (meest voor arbeid van de heeren Herschel en Whewell) toegekend. Onder de zaken, waaromtrent het genootschap zich eene blijvende verdienste verworven heeft, behoort, dat het vooral ten gevolge van deszelfs bemoeijingen is, dat de noordpool-expeditie, met de schepen *Erebus* en *Terror*, waarover het bevel aan den kapitein Ross toevertrouwd is, uitgerust werd. De secretaris van het genootschap, Dr. Peacock, gaf een uitvoerig verslag over hetgeen desaangaande verhandeld was en over de met de expeditie in verband staande vestiging van magnetische waarnemingspunten te *St. Helena*, aan de *Kaap de Goede Hoop* en *Kanada*, op *Van Diemensland* en op *Nieuw-Zeeland*. Den ministers, inzonderheid lord Minto, die aan het hoofd der admiraliteit staat, en de directeuren der Oostindische kompagnie, werd den dank van het genootschap betuigd voor de bevordering van deze belangrijke onderneming. Een ander verslag nopens een aan de regering voorgelegd plan voor de daarstelling van eene verzameling van voorwerpen op den bergbouw betrekking hebbende luidde eveneens gunstig. Eene zaak voorts, waarvoor de engelsche natie en de wetenschappen in het algemeen het genootschap den grootsten dank moet weten, is het besluit om, eene afzonderlijke commissie te benoemen, welke jaarlijksche verslagen over den vooruitgang van alle takken van wetenschappen, met welker beoefening het genootschap zich bezig houdt, zal uitgeven. In de voormelde laatste zitting werden uitnoodigingen aan de leden gelezen, om de fransche en italiaansche congressen te *Boulogne* en *Pisa* bij te wonen; voorts een brief van verontschuldiging des heeren A. van Humboldt, dat hij de bijeenkomst te *Birmingham* niet had kunnen bijwonen; dankadressen werden aan de bewoners en het stedelijk bestuur van *Birmingham* gestemd, en eindelijk de volgende bijeenkomstplaats te *Glasgow*, op maandag den 17den September van het volgende jaar, bepaald. — Omtrent den arbeid in de onderscheidene wetenschappelijke afdeelingen wordt hoofdzakelijk het volgende vermeld: In de afdeeling wis- en natuurkunde hield men zich vooral bezig met mededeelingen over magnetische en meteorologische waarnemingen en optische onderzoekingen, over den arbeid van Herschel betrekkelijk de reductie der sterren, en de onderzoekingen van Russell en Robinson over de leer der golven. De afdeeling voor geologie en physische geographie was zeer bezocht; de belangstelling in deze wetenschappen bleek steeds toe te nemen; in vele steden waren museums aangelegd; algemeen werd de wensch geuit, dat in het Britsch museum eene dergelijke verzameling van stukken en bergformatien voor de engelsche graafschappen, als in de *Ecole des mines* te *Parijs* van de departementen bestaat, aangelegd werd. Eene bijzondere belangstelling trok het werk van den hoogleeraar Agassiz over de fossile visschen, alsmede de physiologische arbeid van professor Owen. De heer Lijell hield eene voordragt over de als orgelpijpen geplaatste zandbuizen, die in de kalklagen enz. aan de kusten van *Engeland* en *Normandije* voorkomen, ter dikte meest van 4 en ter lengte van 8 à 10 voeten, sommigen zelfs van 20 voeten wijdte en 60 en meer voeten lengte; zij hadden hun oorsprong waarschijnlijk te danken aan eene chemische werking van het met koolzuur bezwangerde water; merkwaardig en onverklaarbaar was, dat zij altijd met eene schors van leem waren omgeven. In het vak der geographie werden geen bijzonder belangrijke mededeelingen gedaan. De voordragten in de scheikundige en mineralogische afdeeling betroffen verschillende onderwerpen uit het vak der technische en organische chemie. Eene verhandeling van Dr. Thompson, waarin deze tegen Prout de aanwezendheid van zoutzuur in den maag gedurende de verteering bestreed, gaf tot eene levendige discussie aanleiding. Men betreurde de niet vervulling van een reeds te *New-Castle* geuiten wensch, waardoor het mogelijk zou geweest zijn een nader onderzoek desaangaande te doen. In 1834 namelijk verscheen in *Amerika* een werk van zekeren wondheeler Beaumont omtrent proeven op een jager genomen, die door een schot eene wonde in de maag had bekomen, welke wond niet geheeld was, en waaruit gedurende de spijsverteering zich de halfverteerde stoffen ontlasteden. Deze persoon had men in *Engeland* willen laten komen, om de proeven voort te zetten, maar hij was niet verschenen. In de afdeeling zoölogie en botanie kwamen geen onderwerpen van buitengemeen belang ter sprake. De heer Wm. Hall las eene belangrijke verhandeling over den bespoedigden wasdom der tarwe. De verhandelingen in de geneeskundige afdeeling betroffen onderwerpen uit de anatomie en physiologie, eenige over de vaccine en de geneeswijze der oogen. De arbeid der statistieke afdeeling bestond voornamelijk in opgaven, die tegenwoordig aan de orde van den dag zijn: over de scholen der arbeidende klasse, opvoeding en onderwijs, getalverhouding der misdaden, enz. Veel belangstelling trok de afdeeling mechaniek. Bijna alle verhandelingen aldaar gehouden hadden betrekking op verbeteringen van de stoomwerktuigen, straat- en spoorwegen, enz.

Frankrijk. — In een der jongste zittingen van de Akademie van Opschriften en fraaije Letteren te *Parijs*, heeft de heer de Pauls den gedenkpenning aangeboden, welken de Akademie hem opgedragen had ter nagedachtenis van den kundigen en achtenswaardigen Silvestre de Sacy te vervaardigen. Deze penning prijkt met de welgelijkende afbeelding van den verdienstelijken man.

België. — De verkooping der handschriften, nagelaten door den heer Lammens, bibliothecaris te *Gent*, heeft dezer dagen plaats gehad; de 152 nommers hebben te zamen ruim 9500 franken opgebragt. De kostbaarste stukken zijn voor rekening van het Belgische gouvernement aangekocht, zoo als, onder anderen, de uitmuntende kronijk van Baldo, afkomstig uit de abdij *St. Pieter* te *Gent*, welke voor de Koninklijke bibliotheek te *Brussel*, voor 1600 franken gekocht is; eene verzameling van staatsstukken uit de 16de eeuw, voor 350 franken; een schoon cartulaire der genoemde abdij voor 300 franken; eene verzameling van ordonnantien, charters, reglementen enz. der jaren 1300 en 1310, op perkament, voor 150 franken; eene verzameling van brieven en memorien, betrekkelijk de invoering der besluiten van de kerkvergadering van *Trente* en de invoering der Inquisitie in de Nederlanden, voor 66 franken; alle aangekocht voor de 's Rijks archiven van *België*. De archiven van *Oostvlaanderen* en van *Gent* hebben alle handschriften gekocht, die betrekking hadden tot de geschiedenis van die provincie en van die stad.

Nederlanden. — In het Dagblad van 's Gravenhage van ll. maandag leest men de volgende bekendmaking:

» Burgemeester en Wethouders der stad 's Gravenhage, ontvangen hebbende het berigt in dato 31 October ll., van de heeren *G. L. M. Hooft*, *J. M. Hartman*, *J. C. de Jonge*, *P. S. P. Ferand*, *O. Wm. Hora Siccama*, *C. Nolthenius de Man*, *J. B. Weenink*, *A. D. Schinkel*, uit 's Gravenhage en den heer *J. L. Cremer van den Bergh van Heemstede*, uit Leijden, (terwijl de heeren *Mendes de Leon* en *Moyet*, uit Amsterdam, zich ter zake van dringende bezigheden hadden verschoond, uitmakende de commissie van beoordeeling der schilder- en kunstwerken van de tegenwoordige tentoon-

stelling, hebben besloten, overeenkomstig met de door de commissie gedane voordragt, de navolgende kunststukken te bekroonen als:

a). Met de *gouden* medaille: No. 207 van den catalogus, zijnde de veldslag van Kortrijk, door *N. de Keijzer*, te Antwerpen. No. 235. Een boschgezigt met vee, door *B. C. Koekkoek*, te Kleef. No. 440. Lodewijk XI, te Plessis les Tours, door *G. Wappers*, te Antwerpen. No. 491. De buste van wijlen H. M. de Koningin, door *L. Royer*, te Amsterdam. *b*). Met de *zilveren* medaille: No. 9. Een maneschijn, door *Baumer*, te Londen. No. 32. Een gezigt op de Parijsche kaai en de hoofdkerk te Rouaan, door *J. Bosboom*, te 's Gravenhage. No. 35. Een Normandijsche stier en eenige schapen, door *Brascassat*, te Parijs. No. 38. Een stil water met schepen, door *A. Brondgeest*, te Amsterdam. No. 105. De echtvereeniging van Jacoba van Beijeren met hertog Jan IV van Braband, door *J. J. Eeckhout*, te 's Gravenhage, wiens stuk: Weesmeisjes uit een kerk gaande, No. 407, insgelijks dezelfde bekrooning is waardig gekeurd, waarvan bij de uitreiking der zilveren medaille voor No. 405 mede melding zal worden gemaakt. No. 120. Genoveva van Braband, door mevrouw *F. Geefs*, te Brussel. No. 125. Eene groep in brons, door *E. Gechter*, te Parijs. No. 136. Een Strandgezigt bij onstuimig weder, door *T. Gudin*, te Parijs. No. 149. Proeven van medailles, door *de Hartog*, te Brussel. No. 246. Christus de kinderen zegenende, door *C. Kruseman*, te 's Gravenhage. No. 251. Een Mansportret, door *J. A. Kruseman*, te Amsterdam. No. 268. Eene Vrouw uit de omstreken van Rome, door *Maas*, te Rome. No. 358. Een huisselijk tafereel bij lamplicht, door *P. van Schendel*, te 's Gravenhage. No. 367. Proeven van medailles, door *J. P. Schouberg*, te Utrecht. No. 394. Een gezigt uit Noorwegen, door *P. Tanneur*, te Parijs. No. 462. Een vruchtstuk, door *van Duel*, te Parijs. No. 497. [illegible] Stieren, door *H. van de Sande Bakhuijzen*, te 's Gravenhage. *c*). Met de *bronzen* medaille. Proeven van schildering op glas, door jhr. *J. van Rijckevorsel*, te 's Gravenhage.

Terwijl Burgemeester en Wethouders, verder in aanmerking genomen hebbende, dat het welslagen van deze eerste tentoonstelling in de nieuwe zaal zoo zeer ook mag worden toegeschreven aan den smaak en de kunde bij de optrekking van dat gebouw aan den dag gelegd, vermeend hebben een bewijs van hulde aan de bekwaamheid en ervaring van den heer *G. Schijven*, bouwmeester dezer stad, te moeten geven, door het ook [illegible] van zijn werk, als de daarstelling van de tegenwoordige Akademie gepaard de toewijzing van de gouden medaille, welke hem zeer regtmatig toekomt door de algemeen zoo verdienstelijke bekroonde en onbekroonde kunstgewrochten, het sierlijkste en doelmatigste daglicht te bezorgen.

De BREDASCHE KERMIS biedt den Kunstliefhebbers onder de talrijke Vertooningen er aan, welke de aanschouwing overwaardig zijn. Daaronder telt men de Heeren CONY en BLANCHARD, die dezen Zomer te *Rotterdam*, *Amsterdam*, *Nijmegen* en elders door hunne Athletische en *Akademische Standen*, een buitengewonen toeloop en toejuiching hebben genoten. Ieder onbevooroordeeld beminnaar van Kunst moet getuigen, dat zij den ruimsten bijval van het Bredasche Publiek verdienen; evenzeer als de Gebroeders OLIVARES, met hun *Théâtre Pittoresque*. Het Mecanique is bezienswaardig, de vertooningen zijn zeer afwisselend en begoochelend, zoodat niemand deze Tent dan met tevredenheid zal verlaten.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (5 *November*) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. [illegible] zest. drie achtste; dito 5 pCt. 98⅝, 99, 98⅞; Kansb. [illegible] drie zest. Synd. 4½ pCt. 92¼, ⅛; Handelm. 164 [illegible] 164, ⅛ O. Indie 5 pCt. 95¾, ⅝; Ardoins 26⅝ [illegible] Russen 103½. Met. 103⅝.

SCHOUWBURG TE BREDA.

Met Permissie van de Edel Achtbare Heeren Burgemeester en Wethouders dezer Stad zullen de Nederduitsche Tooneelisten, onder Directie van J. W. VAN VELDEN, Opvolger van wijlen den Heer W. G. WEDDEDOPPER, het genoegen hebben, gedurende de KERMIS, alhier eenige *Tooneelvoorstellingen* te geven.

Op Donderdag den 7. November 1839.

DE ADMIRAAL PIET HEIN

TE DELFTSHAVEN.

Vaderlandsch Tooneelspel in twee Bedrijven door Mevr. A. P. MULLER, geb. WESTERMAN, versierd met *Kooren*, *Dansen* en *Nieuwe* expresselijk daartoe vervaardigde *Decoratien*, voorstellende *Delftshaven in het jaar 1629.*

VOORAFGEGAAN DOOR:

DE SNIJDER EN ZIJN ZOON.

Blijspel in twee Bedrijven naar het Hoogduitsch.

Aanvang des avonds ten 6 ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN:

Eerste Rang f 1,20. *Tweede Rang f* 0,70. *Derde Rang f* 0,50.

Men kan zich op den Eersten Rang voor Twaalf-tallen Kaartjes à 80 Cents Abonneren. Op den Tweeden en Derden Rang betalen de Militaire in Uniform de helft.

De Plaatsen kunnen aan den Schouwburg besproken worden van 's morgens 10 tot 's namiddags 2 ure, mits betalende 10 Cents extra voor iedere plaats.

ENGELSCHE PANTOMIMISTEN.

Op heden den 7. *November*, SCHITTERENDE VOORSTELLING, waarin de Heeren CONY en BLANCHARD, alsmede hun wijdberoemde gedresseerde Honden HECTOR en CÆSAR in het bijzonder zullen uitmunten.

F. NEISZ *Directeur.*

Staande met zijn wel ingerigte Tent op het Kasteelplein.

BEKENDMAKING.

De Directeur der Bank van Leening *te Breda*, zal, op last der Commissie van Administratie derzelve Beleenbank, op Woensdag den 18. December aanstaande, des voormiddags des morgens ten *tien* en des namiddags ten *twee* ure, aan het Lokaal der Bank, in het openbaar doen Verkoopen:

De VERSTANE PANDEN van de maanden *Julij*, *Augustus* en *September* 1838, Inhoudende de GOEDEREN daags te voren, te zien op dezelfde uren, alsmede te zien zijn.

Men zal de Verkoopbare Vervallen Panden kunnen, lossen, of daarvan de Interessen aanzuiveren, vóór of uiterlijk op Dingsdag den 10. December te voren.

Breda, den 5. November 1839.

De Directeur,

J. D. M. SNOECK.

VERKOOPING

VAN EENE AANZIENLIJKE PARTIJ

LANDGOEDEREN,

gelegen in de nabijheid der Stad Bergen-op-Zoom.

De Notaris J. ALDER, zal op Woensdag den 30. October 1839, provisioneel, toewijzen, en op Woensdag den 13. November daaraanvolgende, [illegible] *Bergen-op-Zoom* [illegible] in Percelen, als, bij [illegible], een kleine HOEFJE, ARBEIDERS WONING, en annexe of bijgelegene ZAAI- en WEILANDEN, MAST- en SCHAARBOSSCHEN en HEIDE, alle gelegen in de *Buiten Poorterij* van *Bergen-op-Zoom*, zoo in- als buitendijks, te zamen groot omtrent 21 Bunders. Nadere informatien te bekomen ten kantore van gemelden Notaris.

** Toutes nos correspondances de *Paris*, nous signalent l'établissement d'une maison de PUBLICITÉ GÉNÉRALE, dirigée par M. M. DESBROSSES AINÉ ET COMP., pour [illegible] faire les plus grands [illegible] sous le rapport de la capacité, du zèle, de l'activité et de la probité.

Cet établissement, [illegible] et solides, dirigé par des hommes [illegible] qui fait une étude suivie des moyens [illegible] pour utiliser les sacrifices [illegible] ne peut manquer d'avoir la plus grande vogue, et, dès son début, il a mérité la confiance publique.

Les maisons des départemens qui [illegible] qui désirent y être représentées par des hommes [illegible] peuvent s'adresser aux directeurs de la publicité générale, dont les rapports avec des maisons de banque, des agens de change, des capitalistes et des négocians, les mettent à même de pourvoir [illegible] les besoins de leurs clients et [illegible] satisfaire.

On a surtout remarqué que [illegible] son de nombreuses [illegible] de ceux des autres établissements du même genre; ce mode de concurrence est une preuve de sagacité, de capacité et surtout de probité.

Ces Messieurs se chargent des ventes et achats d'actions. S'adresser à M. M. DESBROSSES AINÉ & COMP., Rue N°. D. des Victoires.

NOTA: *Ne pas confondre cette maison avec L'OFFICE DE PUBLICITÉ.*

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.